

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 29. marraskuuta 2021
(OR. en)

14485/21

EDUC 399
SOC 706
EMPL 529
DIGIT 177
ENV 939

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13616/21
Asia:	Neuvoston päätöslauselma uudesta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta 2021–2030

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 29. ja 30. marraskuuta hyväksymä neuvoston päätöslauselma uudesta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta 2021–2030.

Neuvoston päätöslauselma uudesta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta 2021–2030**EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,****JOKA KATSOO SEURAAVAA:**

On ratkaisevan tärkeää, että tulevaisuuteen varaudutaan myönteisesti toimimalla aikuiskoulutuksen tarpeiden pohjalta ja ottamalla käyttöön virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen mahdollisuuksia, joilla pystytään tarjoamaan kaikki tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen osallistavan, kestävän, sosiaalisesti oikeudenmukaisen ja muutosjoustavamman Euroopan luomiseksi. Yhä monimutkaisemmissa ja useammin toistuvissa siirtymissä (erityisesti digitaalinen ja vihreä siirtymä) ja tämänhetkissä ja tulevilla haasteissa (kuten ilmastonmuutos, väestökehitys, teknologia, terveys) aikuiskoulutus voi tärkeänä osana elinikäistä oppimista osaltaan vahvistaa talouksia ja yhteiskuntia ja parantaa niiden muutosjoustavuutta. On myös tärkeää tarjota tarvittavat edellytykset sille, että ihmiset voivat toimia muutoksentekijöinä valintojensa kautta.

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

1. EU-johtajat antoivat Göteborgissa vuonna 2017 pidetyssä oikeudenmukaisia työpaikkoja ja kasvua käsittelevässä sosiaalialan huippukokouksessa yhteisen julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, jossa vahvistetaan ensimmäisenä periaatteena oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen ja neljäntenä periaatteena oikeus saada tukea työpaikan etsimiseen, kouluttautumiseen ja uudelleen koulutukseen sekä oikeus siirtää sosiaalista suojelua ja koulutusta koskevat etuudet työelämän muutostilanteissa.

2. Eurooppa-neuvoston 14. joulukuuta 2017 antamissa päätelmissä¹ koulutus mainittiin keskeisenä tekijänä osallistavien ja yhtenäisten yhteiskuntien rakentamisessa ja Euroopan kilpailukyvyn ylläpitämisessä; koulutus asetettiin näin ensimmäistä kertaa Euroopan poliittisen asialistan keskiöön.
3. EU-johtajat sopivat EU:n strategisessa ohjelmassa 2019-2024 investointien lisäämisestä ihmisten osaamiseen ja koulutukseen.
4. EU-johtajat kokoontuivat Porton sosiaalihiippukokouksessa 7. toukokuuta 2021 syventämään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa sitä kautta, että koulutus ja osaaminen asetetaan keskeiselle sijalle poliittisissa toimissa.
5. Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2021 antamissa päätelmissä EU-johtajat suhtautuivat myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa asetettuihin työpaikkoja, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskeviin EU:n yleistavoitteisiin Porton julistuksen mukaisesti, mukaan lukien EU:n tason tavoite, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä vähintään 60 prosenttia aikuisista osallistuu oppimiseen joka vuosi.
6. Tämän päätöslauselman liitteessä III esitetyt asiaa koskevat tausta-asiakirjat olisi otettava huomioon.

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

JA OTTAA HUOMIOON SEURAAVAT:

7. Euroopan unionin neuvoston vuonna 2011 hyväksymä uudistettu eurooppalainen aikuiskoulutusohjelma. Tarkoituksena on jatkaa, täydentää ja tukea aikuiskoulutusta koskevaa työtä neuvoston eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa (ET 2020) määrittelemien neljän strategisen tavoitteen osalta.
8. Neuvoston suositus taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille (2016). Siinä korostetaan aikuisten erityistarpeita erityisesti matalan koulutustason omaavien, työttömien ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa. Näihin aikuisiin on kohdistettava enemmän huomiota ja tukea heidän perustaitojensa parantamiseksi ja edistymisensä mahdollistamiseksi.
9. Vuoden 2019 raportti "Achievements under the Renewed European Agenda for Adult Learning" vuosien 2011–2018 saavutuksista. Siinä myös yksilöidään esiin nousevia aiheita ja painopisteitä, jotka voitaisiin ottaa huomioon vuoden 2020 jälkeisellä kaudella, mukaan lukien hallintoa, tarjontaa ja käyttöönottoa, joustavuutta ja saavutettavuutta koskevan työn jatkaminen sekä laadunvarmistus.
10. Euroopan osaamisohjelmassa kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi (2020) esitetään muun muassa "Toimi 8: Elinikäiset taidot", jonka puitteissa komissio ja jäsenvaltiot työstävä eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman uusia painopisteitä. Tavoitteena on luoda kattavat, laadukkaat ja osallistavat aikuiskoulutusjärjestelmät.

11. Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta vuonna 2020 annetussa neuvoston suosituksessa ja ammatillisesta koulutuksesta vuonna 2020 annetussa Osnabrückin julistuksessa kehoitetaan kehittämään entisestään ammatillista koulutusta houkuttelevana ja korkealaatuisena väylänä työpaikkoihin ja elämään ja lisäämään aikuisten keskuudessa tietoisuutta siitä, että oppiminen on elinikäinen tehtävä.
12. Neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021-2030) suunnitellaan vuoteen 2030 ulottuvan jakson aikaista Euroopan koulutusyhteistyötä, joka toteutetaan osallistavan, kokonaisvaltaisen ja elinikäisen oppimisen näkökulmasta. Päätöslauselmassa todetaan lisäksi, että elinikäinen oppiminen kattaa koulutuksen kaikissa muodoissa ja kaikilla tasoilla varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen, mukaan lukien ammatillinen koulutus ja korkea-asteen koulutus,

KATSOO SEURAAVAA:

13. Euroopan unionin jäsenvaltioilla on erilaisia aikuiskoulutusmalleja riippuen niiden kansallisista, alueellisista ja paikallisista tarpeista, olosuhteista, politiikoista, strategioista ja perinteistä. Raportit osoittavat, että covid-19-pandemian vuoksi tehdyt aikuiskoulutus- ja oppimisympäristöjen mukautukset ovat entisestään moninaistaneet aikuiskoulutuskäytäntöjä eri puolilla Eurooppaa².

² Ks. esimerkiksi seuraavat julkaisut: Adult Learning and COVID-19: challenges and opportunities (ET2020 Working Group on Adult Learning, 2020), Adult learning and education and COVID-19 (UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2020) ja Adult Learning and COVID-19: How much informal and non-formal learning are workers missing? (OECD, 2021).

14. Koulutuksen seurantakatsauksen 2020³ mukaan aikuiskoulutukseen osallistuminen on vähäistä eli EU:n keskiarvon mukaan vain 10,8 prosenttia (naiset: 11,9 %, miehet: 9,8 %) 25–64-vuotiaista aikuisista osallistui aikuiskoulutukseen vuoden 2019 tutkimusta edeltäneiden neljän viikon aikana. Lisäksi Eurostatin vuoden 2020 tiedot osoittavat, että aikuiskoulutukseen osallistuminen on ollut vähäisempää kuin ennen covid-19-pandemiaa. EU:n keskiarvon mukaan vain 9,2 prosenttia (naiset: 10,0 %, miehet: 8,3 %) 25–64-vuotiaista aikuisista osallistui aikuiskoulutukseen tutkimusta edeltäneiden neljän viikon aikana.
15. Eurydice-raportista "Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications" (2021) käy ilmi, että noin joka viides aikuinen EU:ssa ei ole suorittanut keskiasteen koulutusta ja että Euroopassa huomattavalla osalla aikuisista on heikko luku- ja kirjoitustaito, laskutaito ja/tai digitaalinen taito. Myös aikuisten osallistuminen koulutukseen vaihtelee maittain. Yhteisenä piirteenä on kuitenkin se, että useimmat oppimistoimet, joihin aikuiset osallistuvat, ovat epävirallisia.

TOTEAA SEURAAVAA:

16. Uudessa oppimiskulttuurissa olisi korostettava perustaitojen merkitystä kaikille, samoin asiaankuuluvan tiedon, taidon ja osaamisen jatkuvan hankinnan merkitystä virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen kaikilla tasoilla koko elämän ajan. Henkilöillä, jotka ovat omaksuneet elinikäisen oppimisen ajattelutavan, on paremmat valmiudet mukautua uusiin olosuhteisiin ja kehittää osaamista, jota tarvitaan työhön sekä täysimääräiseen osallistumiseen yhteiskunnan toimintaan ja henkilökohtaiseen kehitykseen.

³ Koulutuksen seurantakatsaus 2020 (englanniksi). Teaching and learning in a digital age, SWD (2020) 234 final. Lähde: Eurostat, EU:n työvoimatutkimus (vuodelle 2022 suunnitteilla menetelmän muuttaminen).

17. Aikuiskoulutuksella on erityinen asema strategisessa prioriteetissa "Elinikäisen oppimisen ja liikkuvuuden mahdollistaminen kaikille", joka on osa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä. Sille on nyt kiireellisempi tarve kuin koskaan aikaisemmin covid-19-kriisistä toipumiseen liittyvien haasteiden, muutoskestävyystarpeen, muuttuvien työmarkkinatarpeiden, osaamisen kohtaanto-ongelman, vihreän ja digitaalisen siirtymän ja sen vuoksi, että niiden aikuisten osuus Euroopassa on edelleen suuri, joilla on heikot perustiedot, -taidot ja -osaaminen.
18. On tarpeen puuttua aikuiskoulutuksen hajanaisuuteen sektoreiden, politiikka-alojen ja oikeudellisten kehysten välillä. On tarpeen käydä vuoropuhelua kaikkien osapuolten välillä sen varmistamiseksi, että on olemassa aikuiskoulutuksen tarjonnan vahvistamisesta yhteinen visio, jossa otetaan huomioon aikuiskoulutuksen sosiaalinen ulottuvuus ja työllistettävyys. Koska yksilöt, työnantajat ja valtio hyötyvät aikuiskoulutuksesta, kunkin osapuolen vastuu ja myötävaikutus olisi tunnustettava.
19. On äärimmäisen tärkeää lisätä työnantajien tietoisuutta siitä, että aikuiskoulutus edistää työn prosessien ja tulosten laatua sekä työntekijöiden työhönsä sitoutumisen laatua. Aikuiskoulutuksella voidaan edistää tuottavuutta, kilpailukykyä, sosiaalista osallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa, luovuutta, innovointia ja yrittäjyyttä. Se on tärkeä tekijä työnantajien kannustamisessa aktiivisempaan rooliin täydennys- ja uudelleen koulutuksen tukemisessa ja työntekijöidensä työllistettävyyden ja työmarkkinasiirtymisten jatkuvassa parantamisessa. Sen vuoksi on tärkeää, että kaikilla työpaikoilla luodaan oppimiskulttuuri, että työpaikalla suunnitellaan ja järjestetään oppimismahdollisuuksia ja että kaikki sidosryhmät olisivat niitä edistämässä ja tukemassa.
20. Aikuiskoulutuksessa on kuitenkin mentävä työhön liittyvän osaamisen kehittämistä pidemmälle. On myös tärkeää lisätä väestön tietoisuutta elinikäiseen oppimiseen osallistumisen tärkeydestä ja hyödyistä. Aikuiskoulutus olisi yhdistettävä kaiken tyyppiseen ja -tasoiseen koulutukseen, korkeakoulutus mukaan luettuna, joustavien virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen väylien kautta.

21. Aikuiskoulutuksella voidaan parantaa aikuisten mahdollisuuksia elämässä ja työssä heidän sosiodemografisesta ja henkilökohtaisesta tilanteestaan riippumatta. Yksilöllinen vastuu urakehityksestä olisi nähtävä osana ammatillista elinikäistä ohjausta ja tukea. Lisäksi aikuiskoulutus voi edistää aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöoppimista. Se myös tukee henkilökohtaista, sosiaalista ja ammatillista kehitystä ja tavoitteiden toteutumista sekä terveyttä ja hyvinvointia yksilön nykyisten ja tulevien tarpeiden, kykyjen ja toiveiden mukaisesti. Aikuiskoulutus on keskeisessä asemassa, jotta voidaan vastata elämän ja työn nykyisiin ja tuleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin, mitä kautta luodaan kestäviä yhteisöjä.
22. Väestörakenteen muutoksen vaikutukset sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä vaativat uusia toimintamalleja, jotta helpotetaan aikuisten, myös koulutukseen helposti osallistumattomien ja yli 65-vuotiaiden ikäryhmän, osallistumista aikuiskoulutukseen. Näin on tarkoitus tukea heidän täysimääräistä yhdentymistään ja osallistumistaan yhteiskuntaan.

KOROSTAA SEURAAVAA:

23. Aikuiskoulutukseen tarvitaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, mukaan lukien alojen välinen ja useiden sidosryhmien yhteistyö, ja tehokasta koordinoitua eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ottaen huomioon Euroopan unionin erilaiset aikuiskoulutusmallit ja kunnioittaen kaikilta osin eri politiikan tasojen erityistä toimivaltaa.

ON NÄIN OLLEN YHTÄ MIELTÄ seuraavasta:

24. Vuoteen 2030 ulottuvalla kaudella uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2021–2030 (NEAAL 2030) yleistavoitteena on lisätä ja parantaa virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen mahdollisuuksien tarjoamista, edistämistä ja käyttöönottoa kaikille.

25. Uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 keskeisillä prioriteettialoilla varmistetaan aikuiskoulutusta koskevan työn jatkuvuus ja kehittäminen edelleen jäljempänä hahmotellun ja liitteessä I esitetyn mukaisesti:

- hallinto,
- elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tarjoaminen ja käyttöönotto,
- saavutettavuus ja joustavuus,
- aikuiskoulutuksen laatu, tasapuolisuus ja osallistavuus sekä menestys opinnoissa,
- vihreä ja digitaalinen siirtymä.

OTTAEN HUOMIOON TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN JA JÄSENVALTIOIDEN KANSALLISET OLOSUHTEET ON YHTÄ MIELTÄ MYÖS SEURAAVISTA TÄYTÄNTÖÖNPANOVÄLINEISTÄ:

26. *Avoim koordinoitimenetelmä:* Vuoteen 2030 ulottuvalla kaudella jäsenvaltiot ja komissio tekevät tiivistä yhteistyötä tarkastellakseen teknisellä tasolla tehtyä työtä ja arvioidakseen prosessia ja sen tuloksia avoimella koordinoitimenetelmällä ja sitoutumalla prosessiin asianomaisen kansallisen, alueellisen tai eurooppalaisen toimivaltansa puitteissa. Tämä olisi toteutettava kuullen aikuiskoulutusta käsittelevää työryhmää, joka on perustettu osana eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), ja aikuiskoulutuksen kansallisten koordinaattorien verkostoa.

27. *Vastavuoroinen oppiminen:* Vastavuoroinen oppiminen on uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 keskeinen osa, sillä sen avulla voidaan tunnistaa eri jäsenvaltioiden hyviä käytäntöjä ja oppia niistä. Vastavuoroinen oppiminen, johon asiaankuuluvat sidosryhmät osallistuvat, toteutetaan esimerkiksi vertaisoppimistoimien, vertaisneuvonnan ja parhaiden toimintatapojen ja käytäntöjen vaihdon, konferenssien, seminaarien, korkean tason foorumien ja asiantuntijaryhmien avulla sekä tutkimusten ja analyysien, verkostojen (myös verkkopohjaiset) ja muiden levittämismuotojen avulla sekä lisäämällä tulosten näkyvyyttä.

28. *Tehokas hallinto*: Uusi eurooppalainen aikuiskoulutusohjelma 2030 on erottamaton osa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030).
29. *Prosessin seuranta*: Edistymistä EU:n tason tavoitteisiin⁴ nähden seurataan säännöllisesti EU:n tason indikaattoreilla (liitteessä II), joita käytetään kansainvälisesti vertailukelpoisten tietojen järjestelmälliseen keräämiseen ja analysointiin. Tämä edistää olennaisesti näyttöön perustuvaa päätöksentekoa aiheuttamatta jäsenvaltioille lisärasitetta. Vuotuinen seuranta toteutetaan koulutuksen seurantakatsauksen ja eurooppalaisen ohjausjakson (tarkistettu sosiaali-indikaattoreiden tulostaulu) välityksellä seuraamalla edistymistä aikuiskoulutusalan kaikkien sovittujen EU:n tason tavoitteiden saavuttamisessa. EU:n tason tavoitteiden ja indikaattoreiden seuranta ja arviointi olisi tehtävä yhteistyössä indikaattoreita ja vertailuarvoja käsittelevän pysyvän työryhmän kanssa, ja niitä olisi tarkasteltava uudelleen vuonna 2023.
30. *Tiedon keruu ja näyttöön perustuva aikuiskoulutuspolitiikka*: On tarpeen kehittää edelleen tietojen perusteellista analysointia ja tutkimista mahdollisuuksien mukaan kansainvälisellä, eurooppalaisella ja kansallisella tasolla erilaisin välinein ja hyödyntäen Eurostatin, Eurydicen, Cedefopin, Euroopan koulutussäätiön (ETF), Eurofoundin, OECD:n ja muiden organisaatioiden työtä. Analyysiin olisi sisällyttävä myös haavoittuvien aikuisryhmien seuranta ja tietoja koulutusinvestoinneista, mahdollisuuksien mukaan myös työnantajien ja paikallisyhteisöjen tasolla. Työpaikkojen muuttuessa ja mittavissa täydennys- ja uudelleen koulutustoimissa tarvitaan luotettavaa ja kohdennettua osaamista koskevan tiedon hankintaa työmarkkinoiden tulevien osaamistarpeiden kartoittamiseksi. Näin tuetaan aikuisten elinikäistä urakehitystä ja helpotetaan sekä työmarkkinasiirtymiä että yhteiskunnallista murrosta.

⁴ Tavoitteet määritellään EU:n keskiarvoina, jotka jäsenvaltioiden on yhteisesti saavutettava. Kun komissio raportoi edistymisestä näiden tavoitteiden saavuttamisessa, myös silloin kun sillä on merkitystä eurooppalaisen ohjausjakson kannalta, sen olisi otettava huomioon erilaisten kansallisten järjestelmien ja olosuhteiden erityispiirteet. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti mahdollisuuksia saada unionin rahoitusta kansallisten olosuhteidensa, painopisteidensä ja haasteidensa mukaisesti. Nämä tavoitteet eivät vaikuta päätöksiin siitä, miten monivuotiseen rahoituskehykseen 2021–2027 ja Next Generation EU -välineeseen kuuluvat unionin rahoitusvälineet pannaan täytäntöön.

31. *Yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa:* On tärkeää tehostaa yhteistyötä sen kaltaisten organisaatioiden kuin OECD (erityisesti hyödyntämällä Kansainvälinen aikuistutkimuksen (PIAAC-ohjelma) tuloksia), YK (erityisesti Unesco ja ILO) ja Euroopan neuvosto kanssa ja myös asiaankuuluvien alueellisten tai maailmanlaajuisten aloitteiden puitteissa.
32. *Rahoitus:* Aikuiskoulutusta rahoitetaan useista eri välineistä, joiden rahoitus on peräisin monista eri lähteisiin. Aikuiskoulutuksen olisi mieluiten ja tarvittaessa sekä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti perustuttava pikemminkin jatkuvaan ja säännölliseen rahoitukseen kuin hankkeisiin tai ohjelmiin liittyviin tukiin. Julkisten ja yksityisten sidosryhmien jaettuun vastuuseen perustuvat rahoitusmallit voivat auttaa lisäämään ja tehostamaan resursseja.

KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATE JA KANSALLISET OLOSUHTEET HUOMIOON OTTAEN

33. Keskittämään vuosina 2021–2030 toimensa liitteessä I kuvatuille prioriteettialueille ja näin myös edistämään asiakirjan "eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiset puitteet edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)" täytäntöönpanoa tarpeen mukaan ja kansallisten, alueellisten ja paikallisten puitteidensa, olosuhteidensa ja lainsäädäntönsä mukaisesti.
34. Lisäämään tehokasta yhteydenpitoa asianomaisten ministeriöiden välillä ja sidosryhmien, kuten työmarkkinaosapuolten, yritysten sekä kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa aikuiskoulutusta koskevien politiikkojen ja laajempien sosiaalis-taloudellisten politiikkojen välisen johdonmukaisuuden parantamiseksi. Tätä koko hallinnon ja useat sidosryhmät kattavaa toimintamallia voidaan edelleen vahvistaa tehokkaalla kansallisella, alueellisella ja paikallisella koordinoinnilla politiikan ja käytännön yhdistävästi.

35. Tukemaan aikuiskoulutusta elinikäisen ohjauksen ja urakehityksen avulla luomalla kumppanuuksia kaikilla tasoilla. Laadunvarmistusperiaatteiden mukaisesti tämä ohjaus olisi yhdistettävä tiedotustoimiin, validointiin ja tietoisuuden lisäämiseen, mikä edistää taitojen parantamisesta annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa. Näin varmistetaan, että kaikilla aikuisilla on mahdollisuus kehittää perus- ja avaintaitojaan tarpeidensa pohjalta ja saavuttaa nykyisin yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla tarvittava taitotaso.
36. Edistymään epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanon yhteydessä sen varmistamisessa, että validointimahdollisuudet, ja siten myös toinen mahdollisuus ja mahdollisesti sen myötä täydellisen tai osittaisen pätevyyden saavuttaminen, ovat kaikkien aikuisten saavutettavissa.
37. Tukemaan aikuiskoulutuksen laajentamista keskiasteen ja korkea-asteen sekä yleissivistävässä että ammatillisessa koulutuksessa joustavien oppimispolkujen, kuten iltakurssien, osa-aikaisen koulutuksen, etäopiskelun ja sulautuvan opetuksen avulla, ja mahdollistamaan aikuisoppijoille a) tutkintojen hankkiminen eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) tasolta 4 alkaen ja b) lyhyiden kurssien suorittaminen osaamisen päivittämiseksi, laajentamiseksi ja syventämiseksi.
38. Parantamaan aikuiskouluttajien⁵ ammatillista asemaa ja tukemaan heidän ammatillistamistaan sekä parantamaan heidän perus- ja jatkokoulutustaan ja ammatillista kehitystään muun muassa tukemalla innovatiivisten toimintatapojen (kuten sulautuva, verkko-, etä-, hybridikoulutus jne.) ja resurssien (tieto- ja viestintäinfrastruktuuri ja -laitteet) käyttöä,

⁵ Tässä päätöslauselmassa opettajalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti tunnustettu opettajan (tai vastaavan) asema, kun taas kouluttajalla tarkoitetaan henkilöä, joka hoitaa yhtä tai useampaa (teoreettiseen tai käytännön) koulutustehtävään liittyvää tehtävää joko oppilaitoksessa tai työpaikalla. Tähän luetaan yleissivistävän ja korkeakoulutuksen opettajat, ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen opettajat ja kouluttajat sekä varhaiskasvatuksen ammattilaiset ja aikuiskouluttajat tulevaisuuden eurooppalaisista opettajista ja kouluttajista annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti (EUVL C 193, 9.6.2020, s. 11).

39. Tukemaan tarvittaessa koulutus- ja oppimisprosessien korkealaatuista ja osallistamista painottavaa digitalisointia organisaatio- ja yksilötasolla. Antamaan lisäksi aikuisoppijoille apua ja koulutusta digivälineiden laaja-alaisemmassa ja tehokkaammassa käytössä ottaen samalla huomioon digitaalinen kuilu ja sukupuolten välinen digitaalinen kahtiajako.
40. Pyrkimään kehittämään yksinkertaisia, joustavia ja laajoja mekanismeja, joiden avulla yritykset ja ihmiset voivat lisätä tietoisuutta ja viedä eteenpäin ajattelutavan muutosta ihmisten keskuudessa ja yhteiskunnassa sellaisen elinikäisen oppimisen käsitteen pohjalta, jossa painotetaan tiedon, taidon ja osaamisen jatkuvan hankinnan tarvetta.
41. Helpottamaan elinikäistä oppimista aikuisten koulutukseen osallistumisen edistämiseksi erilaisten välineiden, kuten aikuiskoulutuksen eurooppalaisen foorumin (EPALE) avulla (esim. tukemalla aikuiskoulutuksen ammattilaisia, kuten aikuiskouluttajia, ohjaus- ja tukihenkilöstöä, tutkijoita ja tiedeyhteisön edustajia sekä päättäjiä).
42. Edistämään aikuisoppijoiden ja aikuiskoulutushenkilöstön koulutuksellista liikkuvuutta sekä rajatylittävää yhteistyötä, myös Erasmus+ -ohjelman, EU:n koheesiopolitiikan rahastojen ja muiden välineiden kautta tarvittaessa.
43. Toteuttamaan lisätoimia kaiken tyyppiseen oppimiseen liittyvien esteiden ja hidasteiden poistamiseksi, mukaan lukien ongelmien, jotka liittyvät liikkuvuuteen, saavutettavuuteen, sukupuolten epätasa-arvoon, ohjaukseen, tiedotukseen, opiskelijapalveluihin ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen osaksi oppimistuloksia.
44. Kehittämään edelleen laadunvarmistusmekanismeja esimerkiksi edistämällä sisäistä ja ulkoista laadunvarmistusta ohjelmien, prosessien, täytäntöönpanosta vastaavien organisaatioiden, aikuiskouluttajien ja neuvontatoimien osalta ja kehittämällä tiedonkeruuta esimerkiksi käyttämällä jatkosijoittumisen seurannalla kerättyjä tietoja.

**PYYTÄÄ KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA MUKAISESTI JA
TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN HUOMIOON OTTAEN**

45. Tukemaan jäsenvaltioita uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 ja siihen kuuluvien liitteessä I kuvattujen prioriteettialojen täytäntöönpanossa sekä kokonaisvaltaisten, koko hallinnon kattavien kansallisten osaamisstrategioiden mahdollisessa kehittämisessä.
46. Varmistamaan uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 mukaisesti toteutettavien EU:n politiikka-aloitteiden täydentävän luonteen ja johdonmukaisuuden.
47. Olemaan tiiviisti yhteydessä jäsenvaltioihin sen varmistamiseksi, että käytössä on neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) hahmotellun mukaisesti joustava ja tehokas hallintorakenne, joka käsittää erityisesti aikuiskoulutusta käsittelevän työryhmän, aikuiskoulutuksen kansallisten koordinaattoreiden verkoston, vertaisoppimistoimet ja muut verkostoitumistoimet.
48. Tukemaan aikuiskoulutuksen kansallisia koordinaattoreita rahoittamalla niiden työtä yhteistyön helpottamiseksi jäsenvaltioiden kesken ja komission kanssa uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 täytäntöönpanossa.
49. Lisäämään eurooppalaista tietämystä aikuiskoulutuksesta tekemällä aikuiskoulutusta koskevien kysymysten analysoinnin kannalta merkityksellisiä selvityksiä ja tutkimuksia, muun muassa Eurydicen, Cedefopin ja ETF:n kautta ja yhteistyössä muiden asiaankuuluvien verkostojen ja instituutioiden kanssa, hyödyntäen täysimääräisesti niiden tieto- ja tutkimusvalmiuksia ilman jäsenvaltioille koituvaa lisärasitetta. Olisi kiinnitettävä huomiota myös yli 65-vuotiaiden ikäryhmään kehittämällä vertailevaa näyttöä ja tietoa heidän osallistumisestaan aikuiskoulutukseen.

50. Jatkamaan ja tiivistämään yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten organisaatioiden, kuten OECD:n, YK:n (erityisesti Unescon ja ILO:n) ja Euroopan neuvoston kanssa sekä asiaankuuluvissa alueellisissa tai kansainvälisissä aloitteissa, esimerkiksi Länsi-Balkanin tai itäisen kumppanuuden jne. puitteissa.
51. Varmistamaan eurooppalaisella tasolla käytettävissä olevat varat uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 täytäntöönpanon tukemiseksi asiaankuuluvilla EU:n ohjelmilla, rahastoilla ja välineillä, kuten Erasmus+, Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+), Euroopan globalisaatorahasto työttömiksi jääneille työntekijöille, elpymis- ja palautumistukiväline, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, InvestEU, teknisen tuen väline jne.
52. Esittämään järjestelmällisen yleiskatsauksen ja etenemissuunnitelman unionin tasolla käytössä olevista ja suunnitelluista toimintapolitiikoista, yhteistyövälineistä, rahoitusvälineistä, aloitteista ja kohdennetuista ehdotuspyynnöistä – kuten taitojen parantamisen polku, Erasmus+ ja eurooppalainen ohjausjakso –, joilla edistetään uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 toteuttamista, ja pitämään neuvoston tältä osin säännöllisesti ajan tasalla.
53. Raportoimaan uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 täytäntöönpanosta osana eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita (2021–2030) aikuiskoulutuksen kansallisten koordinaattorien, aikuiskoulutusta käsittelevän työryhmän, tutkimusten ja tutkimusasiantuntijoiden työn pohjalta.

54. Mahdollistamaan EPALEN jatkokehittämisen ja täytäntöönpanon, mikä tukee ja vahvistaa aikuiskoulutuksen ammattilaisia kollegoiden keskinäisten keskustelujen, blogikirjoitusten, foorumien ja verkottumisen avulla sekä tarjoamalla laadukasta, täsmällistä ja merkityksellistä tietoa kaikista aikuiskoulutuksen näkökohdista.
55. Tukemaan, myös rahoituksen avulla, jäsenvaltioita säännöllisessä osallistumisessa tutkimussykleihin, jotta saadaan vertailukelpoista tietoa niiden edistymisestä aikuisten osaamisen alalla (OECD:n aikuisten osaamistutkimus [PIAAC], aikuiskoulutustutkimus ja työvoimatutkimus).

Jäsenvaltioita pyydetään tarvittaessa komission tuella ja kunkin jäsenvaltion erityiset olosuhteet huomioon ottaen ja kansallisten prioriteettien mukaisesti keskittymään jäljempänä mainittuihin aloihin.

Prioriteettiala 1 – Hallinto

- a) Hallitusten, alue- ja paikallisviranomaisten, koulutuksen tarjoajien, yritysten, työmarkkinaosapuolten, julkisten työllisyys- ja sosiaalipalvelujen sekä kansalaisyhteiskunnan väliset kumppanuudet ovat välttämättömiä ja liittyvät vahvasti kaikkien osapuolten yhteiseen vastuuseen. Tähän vastuuseen sisältyy muun muassa koulutustarpeiden analysointi ja oppimismahdollisuuksien kehittäminen aikuisille, kaikkien sidosryhmien osallistumisen ja yhteistyön optimointi, tietoisuuden lisääminen ja tiedotus sekä koulutuksen tarjoajille ja yrityksille suunnatun riittävän ohjauksen ja neuvonnan tukeminen.
- b) Vahvistetaan aikuiskoulutuksen tarpeiden alalla tehtävän yhteistyön yleisiä edellytyksiä: pyritään kehittämään aikuiskoulutusta koskeva kokonaisvaltainen toimintamalli, joka kattaa aikuiskoulutuksen kaikki tyypit, muodot ja tasot sekä muut asiaankuuluvat oppimismahdollisuuksien muodot ja jonka avulla selvennetään kaikkien asianomaisten alojen rooleja. Sen olisi tarjottava monialaista valvontaa sekä ministeriöiden välisiä ja monialaisia kumppanuuksia, jotka auttavat yhtenäistämään politiikkaa. Tällainen toimintamalli voisi osana elinikäistä oppimista johtaa aikuiskoulutusstrategioihin ja kansallisiin osaamisstrategioihin, jotka perustuvat tutkimukseen, näyttöön ja tietoihin.
- c) Kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason sidosryhmien yhteistyön ja kumppanuuden olisi vastattava aikuisoppijoiden ja työnantajien tarpeisiin, mukaan lukien aikuiskoulutusaloitteiden vaikuttava ja tehokas rahoitus mahdollisuuksien ja kansallisten olosuhteiden mukaisesti.

Prioriteettiala 2 – Elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tarjoaminen ja käyttöönotto

- a) On ensiarvoisen tärkeää lisätä aikuisten tietoisuutta oppimisen merkityksestä elinikäisenä hankkeena, jota olisi toteutettava säännöllisin väliajoin koko elämän ajan.
- b) Tarvitaan räätälöidymppää aikuiskoulutusta. Sitä olisi kannustettava ja tuettava tehokkailla elinikäisen ohjauksen järjestelmillä, joihin sisältyy tiedotustoimia, sekä aiemman oppimisen validointia koskevilla yhteensovitetuilla järjestelmillä.
- c) Olemassa olevien ammattitaidon ennakoitijärjestelmien (osaamista koskevan tiedon hankinta) olisi oltava kaikkien sidosryhmien saatavilla elinikäisen ohjauksen ja aikuiskoulutuksen suunnittelun tukemiseksi.
- d) Taloudellisten kannustinten, verokannustinten ja muiden sosiaalietuuksien tai työnantajatasoisen kompensatiotoimenpiteiden yhdistäminen tarvittaessa aikuiskoulutusta koskevien politiikkojen täytäntöönpanoon lisääntyvät työnantajien sitoutumista aikuiskoulutukseen.
- e) Kestävää julkista rahoitusta olisi täydennettävä muulla rahoituksella, jota annetaan eri tasoilla (EU:n, kansallisella, alueellisella, paikallisella, työnantaja- ja yksilötasolla) kaikenlaiselle, -muotoiselle ja -tasoiselle aikuiskoulutukselle. Varojen tehokas kohdentaminen ja käyttö on ratkaisevan tärkeää, ja se on mukautettava vastaamaan yksilöllisiä oppimistarpeita. Menojen seurannalla on tässä tärkeä rooli.

Prioriteettiala 3 – Saavutettavuus ja joustavuus

- a) Aikuiskoulutuksen olisi oltava ajan, paikan, resurssien sekä organisointi- ja täytäntöönpanomuotojen suhteen joustavaa, ja siihen olisi sisällytettävä erilaisia lähestymistapoja ja toimenpiteitä, joilla lisätään osallistumista, osallisuutta ja oppimismotivaatiota. Sen olisi mahdollistettava osallistuminen eri tasoisen virallisen koulutuksen lisäksi muihinkin ohjelmiin, myös epävirallisen oppimisen ohjelmiin, joiden tavoitteena on uudelleen- ja täydennyskoulutus sekä laajempi oppimismalli. Perheeseen, yksityiselämään ja työhön liittyvien vastuiden yhteensovittaminen edellyttää joustavuutta, jotta aikuiset voivat osallistua koulutukseen nykyisessä tai entistä suuremmassa määrin. Aikuiskoulutuksen on tarjottava laadukkaita ohjelmia riippumatta siitä, onko niiden rahoitus yksityistä vai julkista.

- b) Aikuiskoulutuksen yhteydessä tarjottavien koulutusohjelmien olisi perustuttava yksittäisten oppijoiden aiempiin tietoihin, taitoihin ja osaamiseen, kokemukseen, toiveisiin ja erityispiirteisiin heidän tarpeidensa ja mahdollisten itsearviointien tulosten pohjalta, ja niissä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin. Koulutuksen ja oppimisen toimintamalli, joka kannustaa aikuisia ilmaisemaan mieltymyksiään, toiveitaan ja tarpeitaan, on osallistava ja motivoi aikuisia kouluttautumaan ja kehittämään itseään samalla kun se tarjoaa mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ja urakehitykseen, yhteisöoppimiseen, sukupolvien väliseen oppimiseen ja muihin sosiaalisiin näkökohtiin.

- c) Aikuiskoulutuksen olisi myös helpotettava tietojen, taitojen ja osaamisen hankkimista ja vahvistamista ja siten edistettävä osallistavampien yhteiskuntien varmistamista ja yhtäläisten mahdollisuuksien takaamista erityisolosuhteiden ja sosioekonomisen taustan mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin.
- d) Olisi harkittava taloudellisten ja muiden tukitoimenpiteiden käyttöönottoa sekä konkreettisia toimia oppijoiden tukemiseksi. Esimerkkejä tästä voisivat olla taloudelliset kannustimet, kuten lainat, avustukset ja verohelpotukset.
- e) Pienten osaamiskokonaisuuksien käsitteen ja käyttömahdollisuuksien tutkiminen voi auttaa laajentamaan oppimismahdollisuuksia, ja se voisi vahvistaa elinikäistä oppimista tarjoamalla joustavampia ja modulaarisia oppimismahdollisuuksia sekä osallistavampia oppimispolkuja.

Prioriteettiala 4 – Aikuiskoulutuksen laatu, tasapuolisuus ja osallistavuus sekä menestys opinnoissa

Ammatillistaminen:

- a) Aikuiskouluttajien, kuten alan käytännön toimijoiden (esim. mentorit, tutorit) ja muiden sellaisten ammattilaisten, jotka osallistuvat aikuiskoulutuksen ohjauksen, validoinnin, tiedotuksen, valistuksen, johtamisen ja hallinnon kaltaisiin tukitoimiin, ammatillistamista ja valmiuksien kehittämistä tarvitaan. Aikuiskoulutuksen ammattilaisten avaintaitojen määrittely ja validointi voisi tuoda lisäarvoa.
- b) Aikuiskoulutuksen ammatillistaminen on olennaisen tärkeää tarjotun koulutuksen laadun kannalta (esim. sisältöön liittyvän osaamisen lisäksi aikuisopiskelijoiden on hankittava sosiaalisia ja digitaalisia taitoja, joita varten tarvitaan erilaista tai mukautettua lähestymistapaa opetukseen). Aikuiskouluttajia olisi tuettava osaamis pohjaisen opetuksen ja oppimisen toteuttamisessa, myös neuvonantajien ja vertaisoppimistoimien avulla.
- c) Aikuiskoulutuksen tarjoajien ja muiden oppimismahdollisuuksia tarjoavien kumppanien kehittyneellä verkostolla ja kumppanuudella voitaisiin varmistaa, että aikuiskoulutuksen saatavuus paranee ja että raha ja aika muodostuvat aiempaa vähemmän esteiksi.

Liikkuvuus:

- d) Aikuisoppijoiden, aikuiskouluttajien ja muiden aikuiskoulutusalan sidosryhmien liikkuvuutta olisi edelleen laajennettava eurooppalaisen yhteistyön keskeisenä osatekijänä ja välineenä, jolla parannetaan aikuiskoulutuksen laatua ja edistetään monikielisyyttä Euroopan unionissa. Lisätoimia olisi toteutettava kaiken tyyppiseen oppimiseen ja opetukseen liittyvän liikkuvuuden esteiden poistamiseksi, mukaan lukien koulutukseen pääsyyn, ohjaukseen, opiskelijapalveluihin ja oppimistulosten tunnustamiseen liittyvät ongelmat.
- e) Hyödynnetään Erasmus+ -ohjelmaa, joka tarjoaa lukuisia uusia mahdollisuuksia liikkuvuuden lisäämiseen EU:ssa ja sen ulkopuolella ja rajatylittävän yhteistyön lujittamiseen, mahdollisesti ESR+:n varoilla täydennettynä.

Osallisuus:

- f) Aikuiskoulutus on tärkeää sukupuolten tasa-arvon sekä eri ikäryhmien, eri kulttuurien ja kaikenlaisista taustoista tulevien ihmisten välisen solidaarisuuden edistämiseksi samoin kuin demokraattisen kansalaisuuden ja EU:n perusarvojen edistämiseksi. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin.
- g) Koulutuksen puitteissa aikuiskoulutukselle tarvitaan tasapainoista resurssien kohdentamista. On tarkasteltava yhteiseen vastuuseen ja vahvaan julkiseen sitoutumiseen perustuvia rahoitusmalleja etenkin sellaisten aikuiskohderyhmien osalta, jotka tulevat heikommista lähtökohdista, joilla on vammoja tai joihin muut syrjäytymistä mahdollisesti aiheuttavat tekijät saattavat vaikuttaa.

- h) Olisi harkittava kannustimia, joilla poistetaan kaikkien kohderyhmien osalta aikuiskoulutukseen osallistumisen esteitä, joita ovat esimerkiksi opiskeluun käytettävissä olevan ajan puute, heikot perustaidot, heikko ammatillinen osaaminen, saavuttamattomuus, vähäinen motivaatio ja kielteiset oppimisasenteet. Yhteistyö asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa on välttämätöntä ulkopuolelle jättäytyneiden aikuisten ja erityisten kohderyhmien saamiseksi takaisin koulutuksen pariin.
- i) Sukupolvien välinen koulutus, yli 65-vuotiaiden ikäryhmä mukaan lukien, voi olla hyödyllistä, sillä se edistää hyvinvointia ja aktiivista, itsenäistä ja terveenä ikääntymistä.

Laadunvarmistus:

- j) Aikuiskoulutuksen tarjoajien ja niiden kumppanien laadunvarmistusta olisi edelleen vahvistettava järjestelmätasolla tarpeen mukaan.
- k) Aikuiskoulutuksen tarjonnan tulosten seuranta voi lisätä laadunvarmistusta.
- l) Koulutuksen olisi oltava oppijakeskeisempää, ja se voisi tarjota lyhyitä oppimiskokemuksia kohdennettujen taitojen hankkimiseksi tai päivittämiseksi.
- m) Seuranta-, arviointi- ja laatumenetelmien jatkuva kehittäminen on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että oppimistuloksia arvioidaan ja että edistyminen on mahdollista.
- n) Aikuiskoulutuksen laadun tukemiseksi kansallisilla ja alueellisilla järjestelmillä tai malleilla, aiemmin hankitun osaamisen validointi ja tunnustaminen mukaan lukien, olisi pyrittävä kehittämään ja tarjoamaan sisäistä ja ulkoista laadunvarmistusta.

Prioriteettiala 5 – Vihreä ja digitaalinen siirtymä

- a) Rinnakkaiset siirtymät (eli digitaalinen ja vihreä siirtymä) vauhdittavat innovaatioita, jotka koskevat oppimisväyliä ja uusia koulutustapoja, oppimisympäristöt mukaan luettuina. Näillä innovaatioilla on varmistettava aikuiskoulutuksen eri muotojen ja tasojen läpäisevyys ja joustavuus. Digitaalinen siirtymä ja vihreä siirtymä edellyttävät, että kaikki sukupolvet kehittävät tarvittavia vihreitä ja digitaalisia taitoja (digitaalisen medialukutaidon ja ympäristötietoisuuden lisääminen) voidakseen työskennellä ja elää proaktiivisesti digitaalisessa ympäristössä. Digitaalinen (monimuoto, hybridi jne.) oppiminen edellyttää myös aikuiskouluttajien ammatillista kehittämistä sekä digitaalisten välineiden käytön tukemista ja oppimateriaalien, toimintatapojen ja resurssien mukauttamista.
- b) Kehitetään lähestymistapoja kestäväen kehityksen yhdentämiseksi aikuiskoulutukseen muun muassa käsittelemällä ympäristöasenteita, kehittämällä sopivia ajattelutapoja, lisäämällä tietoisuutta ja pohtimalla erityisten toimien toteuttamista koulutuksen kehittämiseksi. Aikuiskoulutuksessa tapahtuvan tietojen, taitojen ja osaamisen hankkimisen tulisi olla tärkeä osa ekologisen muutoksen prosessia. Vihreitä taitoja eli vähähiilisessä taloudessa ja yhteiskunnassa vaadittavia taitoja tarvitaan koko yhteiskunnassa ja koko työvoiman piirissä (kaikilla aloilla ja kaikilla tasoilla), sillä kehittyvä talouden toiminta luo uusia (tai uudistettuja) ammatteja ja pyrimme kestävään elämäntapaan.
- c) Lisätuki oppimisympäristöjen avaamiselle nopeuttaa digitaalista siirtymää tai parantaa jo olemassa olevaa infrastruktuuria / jo olemassa olevia aloitteita esimerkiksi edistämällä osallistavia, digitaalisia ja kestäviä yhteiskuntia ja oppimistyöpaikkoja. Tällaisten ympäristöjen olisi parannettava kaikenikäisten aikuisoppijoiden yhdenvertaista pääsyä digitaaliseen materiaaliin ja tuettava digitaaliteknologioiden turvallista käyttöä. Yleishyödylliset oppimisalustat olisi suunniteltava siten, että osallistujille tarjotaan motivoivaa tukea, ammatillista mentorointia, ohjausta ja neuvontaa.

EU-TASON TAVOITTEET JA INDIKAATTORIT– Aikuiskoulutuksen keskimääräisen eurooppalaisen suorituksen seuranta

Edistyksen seuraamiseksi ja haasteiden tunnistamiseksi sekä osana näyttöön perustuvaa toimintapolitiikkaa, joka perustuu kansainvälisesti vertailukelpoisten tietojen järjestelmälliseen keräämiseen, analysointiin ja tutkimiseen, uudessa eurooppalaisessa aikuiskoulutusohjelmassa 2030 kuvattuja strategisia prioriteetteja olisi tuettava joukolla aikuiskoulutusalan keskimääräisen eurooppalaisen suoritustason viitearvoja (EU:n tason tavoitteet) ja indikaattoreita. Niiden tulisi perustua yksinomaan vertailukelpoisiin ja luotettaviin tietoihin ja ottaa huomioon yksittäisissä jäsenvaltioissa vallitsevat erilaiset tilanteet.

1. EU-tason tavoitteet⁶**Aikuisten osallistuminen koulutustoimiin**

Vuoteen 2025 mennessä vähintään 47 prosentin 25–64-vuotiaista aikuisista olisi pitänyt osallistua koulutustoimiin viimeisten 12 kuukauden aikana⁷.

Vuoteen 2030 mennessä vähintään 60 prosentin 25–64-vuotiaista aikuisista olisi pitänyt osallistua koulutustoimiin viimeisten 12 kuukauden aikana.

⁶ Neuvosto sopi vuoden 2025 tavoitteesta päätöslauselmassaan eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030). EU:n valtion- ja hallitusten päämiehet suhtautuivat vuoden 2030 tavoitteeseen myönteisesti Porton julistuksessa samoin kuin Eurooppa-neuvosto 24. ja 25. kesäkuuta 2021 antamissaan päätelmissä.

⁷ Eurostat, EU:n työvoimatutkimus, tietojenkeruu vuodesta 2022 eteenpäin. Koska datalähde on tarkoitus vaihtaa vuonna 2022 (aikuiskoulutustutkimuksesta EU:n työvoimatutkimukseen), tavoite on vahvistettava vuonna 2023 uudesta datalähteestä saatujen kokemusten pohjalta. Komissio arvioi yhteistyössä indikaattoreita ja vertailuarvoja käsittelevän pysyvän työryhmän kanssa näiden muutosten vaikutusta vertaamalla aikuiskoulutustutkimuksen ja työvoimatutkimuksen vuoden 2023 tuloksia, ja pohtii mahdollisia muutoksia työvoimatutkimuksen metodologiaan tai tavoitteen tasoon. Neuvosto päättää tämän arvioinnin perusteella tavoitetason mahdollisesta mukauttamisesta.

2. EU-tason tavoitteet

- a) Matalan koulutustason aikuisten osallistuminen koulutukseen⁸
 - b) Työttömät aikuiset, joilla on hiljattain hankittu oppimiskokemus⁹
 - c) Aikuiset, joilla on vähintään digitaaliset perustaidot¹⁰
-

⁸ Indikaattorin määritelmä ja lähteet ovat samat kuin aikuisten koulutukseen osallistumista koskevan indikaattorin. Pääasiallinen ero on kohdentuminen matalan koulutustason eli enintään alemman keskiasteen tutkinnon suorittaneisiin aikuisiin. Siten indikaattori ilmaisee niiden matalan koulutustason aikuisten osuuden, jotka ovat ilmoittaneet osallistuneensa viralliseen tai epäviralliseen koulutukseen 12 kuukauden aikana.

⁹ Tiedot ovat saatavilla EU:n työvoimatutkimuksesta. "Hiljattain hankitulla oppimiskokemuksella" tarkoitetaan osallistumista viralliseen tai epäviralliseen koulutukseen viimeksi kuluneiden neljän viikon aikana.

¹⁰ Indikaattorin tiedonlähteenä on EU:n yhteisötutkimus kotitalouksien ja yksityishenkilöiden tieto- ja viestintäteknologian käyttötottumuksista.

Uuden eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman 2030 kannalta merkitykselliset tausta-asiakirjat:

Eurooppa-neuvosto

1. Eurooppa-neuvoston päätelmät 24.–25. kesäkuuta 2021 (EUCO 7/21)
2. Uusi strateginen ohjelma 2019–2024 (hyväksytty Eurooppa-neuvostossa 20. kesäkuuta 2019)
3. Eurooppa-neuvoston päätelmät 14. joulukuuta 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Euroopan unionin neuvosto

4. Neuvoston päätelmät koulutuksen tasapuolisuudesta ja osallistavuudesta kaikkien oppijoiden menestyksen edistämiseksi, EUVL C 221, 10.6.2021, s. 3
5. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1
6. Neuvoston suositus kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta, EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1
7. Neuvoston suositus "Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu" ja nuorisotakuun perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen korvaaminen, EUVL C 372, 4.11.2020, s. 1

8. Neuvoston päätelmät tulevaisuuden eurooppalaisista opettajista ja kouluttajista, EUVL C 193, 9.6.2020, s. 11
9. Neuvoston päätelmät "Elinikäisen oppimisen politiikkojen keskeinen rooli yhteiskuntien voimaannuttajana vastattaessa teknologiseen ja vihreään siirtymään osallistavaa ja kestävää kasvua tukevalla tavalla", EUVL C 389, 18.11.2019, s. 12
10. Neuvoston päätelmät neuvoston suosituksen "Taitojen parantaminen: uusia mahdollisuuksia aikuisille" täytäntöönpanosta, EUVL C 189, 5.6.2019, s. 23
11. Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1
12. Neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista, EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1
13. Neuvoston suositus taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille, EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1
14. Neuvoston suositus epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista, EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1
15. Neuvoston päätöslauselma uudistetusta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta, EUVL C 372, 20.12.2011, s. 1

Julistukset

16. Porton julistus (8.5.2021)
17. Osnabrückin julistus ammatillisesta koulutuksesta elpymisen ja oikeudenmukaisten siirtymien mahdollistajana digitaalitalouteen ja vihreään talouteen siirryttäessä (30.11.2020)

Euroopan komissio

18. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelma, COM(2021) 102 final
 19. Vihreä kirja väestön ikääntymisestä. Sukupolvien välisen solidaarisuuden ja vastuullisuuden edistäminen, COM(2021) 50 final
 20. Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027. Koulutuksen mukauttaminen digitaaliaikaan, COM(2020) 624 final
 21. Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja mukautumisvalmiuksien edistämiseksi, COM(2020) 274 final
 22. Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, COM(2020) 152 final
 23. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final
-